

UPOWAŻNIONY PRZEDSIĘBIORCA (AEO)

Od 1 stycznia 2008 r. weszły w życie przepisy wprowadzające nową instytucję prawa celnego wspólnotowego - Upoważnionego Przedsiębiorcy (ang. Authorized Economic Operator – AEO).

Instytucja Upoważnionego Przedsiębiorcy AEO została wprowadzona do porządku prawnego Unii Europejskiej przepisami Wspólnotowego Kodeksu Celnego zmienionego **rozporządzeniem (WE) nr 648/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 kwietnia 2005r.** oraz obowiązującymi od 1 stycznia 2008r. przepisami Rozporządzenia Wykonawczego zmienionego **rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1875/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. i rozporządzeniem Komisji (UE) nr 197/2010 z dnia 9 marca 2010r.**

Rozporządzenie wykonawcze reguluje procedurę przyznawania statusu upoważnionego przedsiębiorcy AEO, określa wymogi i kryteria jakie winien spełniać przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie świadectwa AEO, wskazuje na skutki prawne w związku z uzyskania ww. statusu oraz korzyści wynikające z jego posiadania jak również na obowiązki upoważnionego przedsiębiorcy AEO i organów celnych. O status AEO może ubiegać się przedsiębiorca, o którym mowa w art. 1 ust. 12 Rozporządzenia Wykonawczego, tj. osoba, która w ramach prowadzonej działalności gospodarczej jest włączona w czynności określone przepisami prawa celnego. Zainteresowane uzyskaniem statusu AEO powinny być podmioty biorące udział w międzynarodowym obrocie towarami tj. importer, eksporter, producent, spedytor, prowadzący skład celny, przewoźnik.

Uwaga: „Włączenie w czynności określone przepisami prawa celnego” nie ogranicza się do udziału bezpośredniego. O status AEO może ubiegać się np. producent towarów przeznaczonych do wywozu, także w sytuacji gdy formalności wywozowe są dokonywane przez inną osobę.

PROCEDURA UBIEGANIA SIĘ O ŚWIADECTWO AEO

1. WERYFIKACJA FORMALNA

Przepisy wspólnotowe ogólnie określają organy właściwe do prowadzenia postępowania i wydawania świadectw upoważnionego przedsiębiorcy oraz jego zmiany, zawieszenia i cofnięcia, ograniczając się jedynie do wskazania, właściwości kraju w którym składa się wniosek. Jednocześnie pozostawiono w kompetencji Państw Członkowskich szczegółowe określenie organów celnych właściwych do wydania świadectw upoważnionego przedsiębiorcy, prowadzenia postępowania i procedury konsultacyjnej.

Zgodnie z art. 70 ust. 1 pkt 1) ustawy Prawo celne w brzmieniu nadanym art. 1 ustawy z dnia 7 listopada 2008 r. o zmianie ustawy – Prawo celne oraz ustawy – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. Nr 215, poz. 1355) od dnia 1 stycznia 2009 r., **dyrektor każdej izby celnej** jest właściwy do prowadzenia postępowania w sprawie statusu AEO. Zatem podmiot występujący o przyznanie statusu AEO powinien skierować wniosek do właściwego miejscowo dyrektora izby celnej.

Wniosek powinien być złożony na formularzu, zgodnym ze wzorem określonym w załączniku 1C Rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz. Urz. WE L 253 z 11.10.1993, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 2, t. 6, str. 3), zwanego dalej "Rozporządzeniem Wykonawczym".

WNIOSEK – [pobierz TUTAJ](#)

WYJAŚNIENIA DO WNIOSKU– [pobierz TUTAJ](#)

Do wniosku należy załączyć:

a) dokumenty potwierdzające prowadzenie przez wnioskodawcę działalności gospodarczej (wyciąg z Krajowego Rejestru Sądowego lub ewidencji działalności gospodarczej);

b) zaświadczenie o niekaralności wnioskodawcy (w przypadku, gdy wnioskodawca jest osobą prawną lub stowarzyszeniem osób nie posiadającym osobowości prawnej sprawdzeniu podlegają osoby kierujące przedsiębiorstwem, możliwe jest również zażądanie informacji z polskiego Krajowego Rejestru Karnego o podmiotach zbiorowych);

c) wykaz stałych przedstawicieli prawnych do spraw celnych, z których usług korzysta przedsiębiorca w momencie składania wniosku oraz oświadczenie o ich niekaralności sporządzone przez wnioskodawcę. Za przedstawicieli prawnych do spraw celnych w rozumieniu tego przepisu, zgodnie z wyjaśnieniami DG TAXUD Komisji Europejskiej, należy uznać osobę, która zazwyczaj reprezentuje przedsiębiorstwo przed sądem - może to być np. kancelaria prawnicza. Oświadczenie o niekaralności nie jest wymagane w stosunku do przedstawicieli wykonujących zawód zaufania publicznego (radców prawnych, adwokatów);

d) oświadczenie wnioskodawcy, że w stosunku do niego nie jest prowadzone postępowanie egzekucyjne lub upadłościowe - [pobierz TUTAJ](#)

Oświadczenia składane przez wnioskodawcę w toku postępowania o wydanie świadectwa upoważnionego przedsiębiorcy AEO winne być poprzedzone klauzulą następującej treści:

„Świadomy(a) odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z art. 233 Kodeksu karnego, oświadczam, że ...”;

e) Kwestionariusz postępowania audytowego – [pobierz TUTAJ](#)

Kwestionariusz w części „Informacje ogólne o przedsiębiorstwie” podsekcja 1.00 zawiera m. in. informacje określone w załączniku 1C do Rozporządzenia Wykonawczego - Wyjaśnienia pkt 19. Wypełnienie podsekcji 1.00 pytań nr 1-8, 12 i 13 Kwestionariusza stanowi alternatywę do obowiązku dołączenia do wniosku załączników wymienionych w pkt 19 Wyjaśnień do załącznika 1C Rozporządzenia Wykonawczego. Dostarczenie organowi celnemu informacji określonych w podsekcji 1.00 pytań nr 1-8, 12 i 13 w formie wypełnionej tabeli lub załączników jest obligatoryjne. Brak tych załączników lub informacji, skutkuje nieprzyjęciem wniosku przez organ celny;

f) oświadczenie woli o wyrażeniu zgody lub braku zgody na umieszczenie danych ze świadectwa AEO w wykazie upoważnionych przedsiębiorców, o którym mowa w art. 14x ust. 4 Rozporządzenia Wykonawczego – [pobierz TUTAJ](#)

WYTYCZNE DOTYCZĄCE WERYFIKACJI FORMALNEJ I PRZYJĘCIA WNIOSKU O WYDANIE ŚWIADECTWA UPOWAŻNIONEGO PRZEDSIĘBIORCY (WYTYCZNE AEO) – [pobierz TUTAJ](#)

Wytyczne zawierają m.in. szczegółowe wyjaśnienia dotyczące dokumentów wymaganych do złożenia wraz z wnioskiem o przyznanie statusu AEO.

Uwaga: Dokumenty powinny być złożone w oryginale lub uwierzytelnionej kopii i zawierać dane aktualne w dniu złożenia wniosku o wydanie świadectwa AEO. Dokumentów nie dołącza się do wniosku o wydanie świadectwa AEO, jeżeli zostały one złożone w innej sprawie dyrektorowi izby celnej, do której składany jest wniosek, a dane w nich zawarte są nadal aktualne. W takim przypadku należy podać numer sprawy, przy której złożono dokumenty.

Dyrektor Izby Celnej we Wrocławiu weryfikuje wniosek pod względem spełniania wymogów formalnych, o których mowa w art. 14f Rozporządzenia Wykonawczego. W przypadku stwierdzenia braków formalnych organ celny informuje wnioskodawcę

o konieczności uzupełnienia wniosku pod sankcją odmowy jego przyjęcia. Jeżeli wniosek spełnia wymogi formalne Dyrektor Izby Celnej:

- 1) informuje o przyjęciu wniosku organy celne wszystkich pozostałych państw członkowskich, zgodnie z art. 14l ust. 1 Rozporządzenia Wykonawczego (poprzez system elektronicznej komunikacji, o którym mowa w art. 14x Rozporządzenia Wykonawczego),
- 2) informuje przedsiębiorcę o przyjęciu wniosku, zgodnie z art. 14c ust. 2 Rozporządzenia Wykonawczego,
- 3) niezwłocznie po przyjęciu wniosku, przekazuje go wraz z załącznikami do komórki postępowania audytowego w celu dokonania sprawdzenia warunków i kryteriów do przyznania statusu AEO,
- 4) w stosownych przypadkach, przeprowadza procedurę konsultacyjną, o której mowa w art. 14m Rozporządzenia Wykonawczego

2. WERYFIKACJA I OCENA SPEŁNIENIA WYMOGÓW I KRYTERIÓW PRYZNANIA ŚWIADECTWA AEO.

Organ celny właściwy do przeprowadzenia postępowania audytowego sprawdza, czy wnioskodawca spełnia warunki i kryteria niezbędne do uzyskania statusu AEO, o których mowa w art. 5a Wspólnotowego Kodeksu Celnego uszczegółowionych w przepisach art. 14h – 14k Rozporządzenia Wykonawczego.

Zakres czynności ww. postępowania został określony w rozporządzeniu MF z dnia 23 marca 2010r. w sprawie zakresu, rodzaju i sposobu przeprowadzania czynności audytowych (Dz. U. Nr 52, poz. 309).

Dyrektor izby celnej właściwy do wydania świadectwa AEO:

1. przeprowadza audyt mający na celu ustalenie, czy wnioskodawca spełnia warunki i kryteria do przyznania świadectw AEO, o których mowa w art. 14g-14k Rozporządzenia Wykonawczego,
2. zleca i koordynuje przeprowadzenie postępowania audytowego, o którym mowa w pkt 1 przez dyrektorów innych izb celnych, na terenie właściwości których wnioskodawca prowadzi działalność gospodarczą,
3. na podstawie informacji zebranych po przeprowadzeniu czynności w ramach pomocy prawnej oraz informacji ustalonych w trakcie audytu, o których mowa w pkt 1 i 2, wypełnia Kwestionariusz Postępowania Audytowego, który zawiera odniesienie do spełniania przesłanek określonych w art. 14h-14k Rozporządzenia Wykonawczego.

Zgodnie z art. 14a ust. 2 Rozporządzenia Wykonawczego organy celne uwzględniają w odpowiedni sposób szczególne cechy przedsiębiorców, w szczególności odnoszące się do małych i średnich przedsiębiorstw. Przepisy prawa nakazują zatem badanie spełniania kryteriów i wymogów do uzyskania świadectwa AEO z **uwzględnieniem rozmiaru prowadzonej działalności**, tak by szansę miały zarówno duże firmy, jak i średni i mali przedsiębiorcy, zapewniając jednocześnie bezpieczeństwo w każdym ogniwie łańcucha dostaw.

Warunki i kryteria przyznawania świadectwa AEO:

Uzyskanie świadectwa jest możliwe pod warunkiem spełnienia warunków i kryteriów określonych w art. 5a ust. 2 Wspólnotowego Kodeksu Celnego. Można je podzielić na cztery kategorie.

Pierwsza dotyczy przestrzegania wymogów celnych. Wnioskodawca musi wykazać, iż ani on, ani osoby nim zarządzające lub reprezentujące go jak również osoby odpowiedzialne w przedsiębiorstwie za sprawy celne nie dopuściły się poważnego naruszenia przepisów celnych w ciągu trzech ostatnich lat.

Druga kategoria wymagań dotyczy posiadania odpowiedniego systemu zarządzania ewidencjami. Chodzi tutaj o przedstawienie właściwego systemu księgowego, logistycznego, struktury administracyjnej, jak i środków oraz procedur ochrony systemów informatycznych.

Trzecia kategoria dotyczy wypłacalności – przedsiębiorca musi udokumentować swoją wypłacalność na przestrzeni ostatnich trzech lat. Jeśli wnioskodawca istnieje krócej niż 3 lata, jego wypłacalność ocenia się na podstawie dostępnych rejestrów i informacji.

Czwarta kategoria dotyczy standardów bezpieczeństwa i ochrony w przedsiębiorstwie – przedsiębiorca musi wykazać, iż ma udokumentowane procedury dotyczące kontroli bezpieczeństwa dostępu do budynków, towarów na terenie przedsiębiorstwa, jak i transportu, rekrutacji pracowników oraz doboru partnerów biznesowych

Szczegóły dotyczące procedury i kryteriów przyznawania statusu upoważnionego przedsiębiorcy określone zostały w przepisach art. 14a – 14x Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1875/2006 z dnia 18 grudnia 2006r. zmieniającego Rozporządzenie (EWG) nr 2454/93 ustanawiające przepisy w celu wykonania Rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.Urz. WE L 360 z 19.12.2006 str.64).

3. PRYZNANIE ŚWIADECTWA AEO.

Dyrektor Izby Celnej we Wrocławiu jako organ celny właściwy do przyznania statusu upoważnionego przedsiębiorcy AEO, po otrzymaniu wyników kontroli z komórki postępowania audytowego, które zawierają opinię w zakresie spełniania lub braku warunków i kryteriów do wydania świadectwa AEO, dokonuje analizy zgromadzonych dokumentów w trakcie prowadzonego postępowania w sprawie, w wyniku której :

- 1) wydaje świadectwo AEO albo decyzję o odrzuceniu wniosku o wydanie świadectwa AEO,**
- 2) informuje, organy celne pozostałych państw członkowskich o wydaniu świadectwa AEO albo o decyzji o odrzuceniu wniosku o wydanie świadectwa AEO.**

Potwierdzeniem uzyskania statusu jest wydane przez organ celny świadectwo Upoważnionego Przedsiębiorcy (Świadectwo AEO).

Przepisy Rozporządzenia Wykonawczego w art. 14a ust. 1 przewidują trzy rodzaje Świadectw AEO:

- 1) świadectwo AEOC – Uproszczenia Celne, przyznane przedsiębiorcom spełniającym kryteria, o których mowa w art. 14h – 14j RWKC,**
- 2) świadectwo AEOS – Bezpieczeństwo i Ochrona, przyznawane przedsiębiorcom, którzy spełniają warunki określone w art.14h-14k RWKC,**
- 3) świadectwo AEOF – Uproszczenia Celne/Bezpieczeństwo i Ochrona - przyznawane przedsiębiorcom, którzy spełniają warunki określone w art.14h-14k RWKC**